

PREDKLADACIA SPRÁVA

Environmentálne výzvy, ktorým Slovenská republika čelí, si vyžadujú dlhodobú víziu a strategické smerovanie. Potrebu novej modernej stratégie environmentálnej politiky, ktorá reflektuje aktuálnu situáciu a urgentné problémy životného prostredia, zdôrazňuje aj fakt, že aktuálna Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky bola schválená ešte v roku 1993 a odvtedy nebola aktualizovaná. Stratégia z roku 1993 obsahuje mnohé neaktuálne témy, navrhuje opatrenia, ktoré boli medzičasom prijaté a chýbajú jej systémové riešenia pre mnohé súčasné a akútne problémy životného prostredia.

Z uznesenia vlády SR č. 227 z 15. mája 2013, bod B.83. vyplýva povinnosť ministra životného prostredia vypracovať Environmentálnu stratégiu Slovenskej republiky do 31. decembra 2014. Táto povinnosť bola listom predsedu vlády SR č. 78474/2018/KPV presunutá na termín 31.12.2018.

Ministerstvo životného prostredia SR zriadilo k 1. júnu 2016 Inštitút environmentálnej politiky (ďalej len „IEP“), ktorý prevzal zodpovednosť za prípravu Stratégie environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (ďalej len „Envirostratégia 2030“). Ministerstvo životného prostredia SR pripravilo modernú environmentálnu stratégiu ako strategický dokument pre oblasť životného prostredia s dlhodobými cieľmi zameranými na prechod k zelenému, nízkouhlíkovému a inkluzívnemu hospodárstvu.

Pri vypracovaní stratégie, stanovení ambiciózných a zároveň dosiahnuteľných a merateľných cieľov, postupovalo ministerstvo v súlade so zásadami strategického plánovania. Tie reflektujú postupy vnútroštátnej implementácie Agendy 2030 a materiálom zadefinované postavenie stratégie v strategických materiáloch štátu. Vzhľadom na prierezový charakter Envirostratégie 2030, IEP koordinoval jej prípravu v spolupráci so 160 členmi zo 7 pracovných skupín. Pri vypracovaní stratégie sa vychádzalo z 85 podkladových dokumentov, ktoré zaslali členovia pracovných skupín a obsahovali stovky návrhových opatrení. Každá pracovná skupina zasadala dvakrát. Okrem týchto zasadnutí prebehli aj ďalšie bilaterálne rokovania s jednotlivými členmi skupín a ďalšími odborníkmi. Takisto bolo spracovaných takmer 800 podnetov verejnosti v rámci verejnej konzultácie.

Na základe úlohy B. 43 Uznesenia vlády SR č. 104/2017 k Akčného plánu Iniciatívy pre otvorené vládnutie bola Envirostratégia 2030 identifikovaná ako verejná politika, ktorá bude tvorená participatívne v spolupráci so zástupcami občianskej spoločnosti.

Predložená Envirostratégia 2030 definuje víziu do roku 2030, identifikuje základné systémové problémy, nastavuje ciele pre rok 2030, navrhuje rámcové opatrenia na zlepšenie súčasnej situácie a obsahuje aj základné výsledkové indikátory, ktoré umožnia overovať dosiahnuté výsledky.

Základnou víziou Envirostratégie 2030 je dosiahnuť lepšiu kvalitu životného prostredia a udržateľné obehové hospodárstvo využívajúce čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok. Ochrana životného prostredia a udržateľná spotreba budú

súčasťou všeobecného povedomia občanov aj tvorcov politík. Pomocou predchádzania a prispôsobenia sa klimatickej zmene budú jej následky na Slovensku čo možno najmiernejšie.

Základné zhrnuté ciele Envirostratégie 2030:

- V rámci ochrany ovzdušia Slovensko dosiahne stanovené ciele. Kvalita ovzdušia v roku 2030 sa zlepši a nebude mať výrazne negatívny vplyv na ľudské zdravie a životné prostredie.
- V rámci zmiernovania zmeny klímy zníži Slovensko emisie skleníkových plynov v sektoroch obchodovania s emisiami o 43 % a mimo týchto sektorov minimálne o 20 % oproti roku 2005. Bude pokračovať efektívna schéma obchodovania s emisiami.
- Budú odstránené environmentálne škodlivé dotácie a regulácie tam, kde sú neefektívne.
- Adaptačné opatrenia budú v regiónoch a okresoch v dostatočnej miere reagovať na zmenu klímy.
- Slovensko dosiahne dobrý stav vôd a do roku 2030 budú mať obce nad 2 000 obyvateľov 100 % a obce s nižším počtom obyvateľov 50 % podiel odvádzaných a čistených vôd.
- Zelené opatrenia budú spolu s nevyhnutnou technickou infraštruktúrou súčasťou systému ochrany pred povodňami.
- Zadržiavaním vody, lepším plánovaním v krajine a zodpovednejším hospodárením s vodou prispejeme k obmedzeniu sucha a nedostatku vody.
- Materiálové zhodnotenie komunálneho odpadu dosiahne 60 % a do roku 2035 sa ho bude skládkovať menej ako 25 %.
- Zelené verejné obstarávanie pokryje aspoň 70 % z celkovej hodnoty verejného obstarávania a podpora zelených inovácií, vedy a výskumu bude na porovnateľnej úrovni s priemerom EÚ.
- Všetky druhy obnoviteľných zdrojov výroby energie budú mať vypracované a prijaté kritériá udržateľného využívania.
- Výroba elektriny a tepla z uhlia bude postupne utlmená.
- Zlepši sa ochrana biodiverzity, zamedzí sa zhoršovaniu stavu druhov a biotopov a zjednoduší sa systém chránených území a stupňov ochrany, rešpektujúc vlastnícke práva.
- Do roku 2024 sa prehodnotí a zjednoduší systém chránených území a stupňov ochrany. V prehodnotených národných parkoch zaradených do manažmentovej kategórie II chránených území podľa IUCN budú jadrovú zónu tvoriť územia bez zásahov človeka, ktorých rozloha do roku 2025 dosiahne 50% celkovej rozlohy národného parku a 75% tejto rozlohy do roku 2030.
- Zvýši sa verejná aj inštitucionálna kontrola ťažby dreva. Drevo sa bude ťažiť trvalo udržateľným spôsobom.

- Viditeľná bude ochrana a obnova krajinných prvkov na poľnohospodárskej pôde a ekologická poľnohospodárska výroba bude zaberat' aspoň 13,5 % celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy.

- Slovensko vyvinie maximálne úsilie na odstránenie environmentálnych záťažů s najvyššou prioritou riešenia.

- Zlepší a skvalitní sa environmentálna výchova vo formálnom vzdelávaní a environmentálne vzdelávanie bude vykonávat' štát v spolupráci s odbornými inštitúciami, podnikateľským sektorom, zamestnávateľmi, samosprávou a mimovládnyimi organizáciami. Bude im venovaná osobitná pozornosť v akčných plánoch na implementáciu Národného programu rozvoja výchovy a vzdelávania. Zavedie sa monitoring a vyhodnocovanie vzdelávacích aktivít.

- Zlepší sa rozsah aj kvalita zbieraných údajov a to najmä v oblasti vôd, ovzdušia a odpadov, zlepší sa poskytovanie informácií a údajov o prírodných zdrojoch.

- Údaje budú v čo najväčšej možnej miere verejne dostupné a budú využívané na tvorbu analýz a modelov, ktoré budú tvoriť podklady pre formulovanie opatrení.

Návrh Envirostratégie 2030 bol schválený na rokovaní Porady vedenia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky dňa 9.11.2017. Po schválení poradou vedenia bol materiál dňa 24.11.2017 predložený do procesu strategického environmentálneho hodnotenia podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Záverečné stanovisko v rámci SEA procesu bolo vydané 15.08.2018.

Medzirezortné pripomienkové konanie sa uskutočnilo od 5. do 18. septembra 2018 a jeho vyhodnotenie vrátane rozporových konaní do 6. februára 2019. Zo 444 pripomienok (344 zásadných) bolo vyriešených 368 (288 zásadných).

Predkladaný materiál je nelegislatívnym, rámcovým strategickým dokumentom. Jeho schválenie nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, podnikateľské prostredie, priame sociálne vplyvy, ani vplyvy na životné prostredie, informatizáciu a služby verejnej správy pre občana.

Na rokovanie vlády Slovenskej republiky sa „*Zelenšie Slovensko - Stratégia Environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030*“ predkladá bez rozporov.